

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО
ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ВИПУСКНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОГО
ЮРИДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

УІТ

**ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«НАУКА ТА ПРАКТИКА СУЧАСНОЇ
ЮРИСПРУДЕНЦІЇ»**

2 листопада 2015 року

УДК 340.12.001
ББК 67.0
П 78

Відповідальні за випуск:

О.О. Нанарова – член Секретаріату Асоціації випускників Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Асоціація випускників Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

П 78 Матеріали VI Всеукраїнської наукової конференції «Теорія та практика сучасної юриспруденції». – Х.: Асоціація випускників Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого – Харків: 2015. – 239 с.

Тези друкуються мовою авторів у авторській редакції.

Адреса редакційної колегії: вул. Пушкінська, 77, к. 116, Харків, 61024, України.

УДК 340.12.001
ББК 67.0

**© Асоціація
випускників
Національного
юридичного
університету імені
Ярослава Мудрого**

ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН ПЕРЕВЕЗЕННЯ У ДЕРЖАВАХ СХІДНОЇ ЄВРОПИ

В економіці будь-якої країни важливе значення мають транспортні відносини. У той же час, правове регулювання у кожній державі має свою специфіку. Тому перспективним є проведення порівняльного дослідження законодавчих актів, що регулюють транспортні відносини. Особливо важливим є дослідження досвіду країн Східної Європи, оскільки їхні правові системи є досить близькими до вітчизняної.

У залежності від того, в якому акті законодавства закріплені положення щодо перевезення, можна виділити три групи держав: 1) в яких основні положення про перевезення встановлюються Цивільним кодексом; 2) держави, де базовим актом регулювання відносин перевезення є Комерційний кодекс; 3) держави, в яких норми щодо перевезення містяться водночас у Цивільному і Комерційному кодексах.

Так, у Цивільному кодексі Республіки Литва 2000 р. регулюванню перевезення присвячено Розділ XL Книги Шостої. Відповідно до ст. 6.807., предметом договору перевезення є перевезення вантажів, пасажирів і багажу. Згідно ст. 6.808., договір перевезення вантажів – це договір, за яким перевізник зобов'язується перевезти вантаж отриманий від вантажовідправника до пункту призначення і передати його особі, яка уповноважена отримувати такі товари (одержувач), а відправник (одержувач) зобов'язується оплатити певну плату за перевезення вантажу. Окремо закріплене визначення договору перевезення пасажирів як договору, за яким перевізник зобов'язується перевезти пасажирів до пункту призначення і, якщо пасажирів здали йому багаж, – перевезти багаж до пункту призначення і передати його особі, уповноваженій на отримання такого багажу; пасажирів зобов'язується сплатити встановлену плату за перевезення, і, у відповідних випадках, за перевезення їх багажу (ст. 6.809.).

У Цивільному кодексі Польщі 1975р. міститься Титул XXV «Договір перевезення». Відповідно до ст. 774, за договором перевезення перевізник зобов'язується відповідно до сфери діяльності своєї справи транспортувати за винагороду особу або вантажі. Положення цього Титулу застосовуються до перевезення у сфері певних видів транспорту лише якщо таке перевезення не врегульовано окремими положеннями. Положення щодо перевезення не застосовуються щодо безоплатного перевезення, а також перевезення з ввічливості.

У Цивільному кодексі Угорщини 2009 р. регулюванню перевезення присвячено Главу XXXVIII (секції 6:257 – 6:271). Відповідно до секції 6:257, за договором перевезення перевізник зобов'язується транспортувати вантаж до пункту призначення та видати його вантажоодержувачу, а вантажовідправник зобов'язується сплатити встановлену ціну. ЦК встановлює основні обов'язки перевізника і вантажовідправника (секції 6:258 – 6:259). Вантажовідправник може бути уповноваженим відмовитися від договору до початку перевезення. У разі, якщо є перешкоди до перевезення, перевізник зобов'язаний невідкладно повідомити вантажовідправника і запросити інструкцій, якщо це необхідно. Перевізник зобов'язаний невідкладно повідомити вантажоодержувача про прибуття вантажу. Після одержання повідомлення право на розпорядження вантажем переходить до вантажоодержувача.

Цивільний кодекс Республіки Молдова 2002 р. містить Главу XII «Перевезення». Відповідно до ст. 980, за договором перевезення одна сторона (перевізник) зобов'язується перед іншою стороною (пасажиром або відправником) перевезти пасажирів і багаж або вантаж до пункту призначення за обумовлену плату, відносно якої зобов'язується інша сторона. Положення Глави XII не розповсюджуються на безоплатне перевезення, за винятком перевезення у межах підприємницької діяльності, яка здійснюється особою, яка публічно надає транспортні послуги; при цьому на перевізника покладається лише обов'язок обачності та старанності.

У Чеській Республіці відносини перевезення регулює Цивільний кодекс 2014 р. Відповідно до § 2555 (Підрозділ 2 Розділу 1 Відділу 7) Цивільного кодексу Чеської Республіки 2014 р., за договором перевезення речі (предмету), перевізник зобов'язується перед відправником, що він перевезе річ в якості посылки з місця відправлення до місця призначення, а відправник зобов'язується сплатити перевізнику провізну плату.

Частиною XIV Комерційного кодексу Чеської Республіки 1991 р. також передбачено «договір перевезення речей». Відповідно до Секції 610, за цим договором перевізник бере на себе обов'язок доставити річ або речі («вантаж») з визначеного місця («місце відправлення») в інше визначене місце («місце призначення»), а відправник зобов'язується сплатити йому плату за перевезення. Таким чином, Комерційний кодекс на відміну від Цивільного регулює лише вантажні перевезення.

Досить схожим з точки зору правового регулювання відносин перевезення є законодавство Словаччини. Обумовлено це перш за все тим, що Комерційний кодекс 1991 р. приймався, коли Чехія та Словаччина були єдиною державою. Комерційний кодекс Словаччини 1991 р. містить §610 – §629 «Договір перевезення речей» Частини XIV Розділу II Титулу III. Договір перевезення речей визначається як договір, за яким перевізник зобов'язується перевезти об'єкт (вантаж) від відправника з визначеного місця (місця відправлення) до іншого місця (місця призначення), а відправник зобов'язується сплатити винагороду (провізну плату) перевізникові.

Відтак, для вдосконалення вітчизняного законодавства у сфері перевезень корисним є подальше дослідження досвіду країн Східної Європи. Безумовно, ідеться не лише про залучення зарубіжних правових конструкцій, а й про врахування вітчизняних наукових розробок у цій сфері й практики правозастосування.

*Тиха Катерина Валеріївна,
викладач ЦК «соціально-гуманітарних
дисциплін» ОКЗ «Дніпропетровське медичне
училище»*

*Баранчіков Іван Іванович, студент
фельдшерського відділення ОКЗ
«Дніпропетровське медичне училище»*

ПРАВОВИЙ СТАТУС МЕДИЧНОГО ПРАЦІВНИКА В УКРАЇНІ ТА ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА

Лікар, фельдшер та медсестра - медичні працівники, що мають особливий правовий статус. Законодавство усіх європейських країн окремими правовими нормами врегульовує діяльність медичних працівників.

Професіоналізм медиків всього світу виражається у високому рівні фахових знань, толерантності, знанні та вмінні дотримуватись прав пацієнта, оперативності та витривалості, милосерді і ввічливості, доброзичливості і відповідальності за кожне слово, за кожен дію, тощо.

Робота медичних працівників безпосередньо пов'язана з реалізацією конституційного права людини і громадянина на охорону здоров'я, медичну допомогу і медичне страхування. А охорона здоров'я є однією з найважливіших галузей соціальної сфери України та нараховує тисячі медичних установ.

Сукупність прав, обов'язків, свобод та відповідальності, які закріплені в чинному законодавстві України – саме так можна охарактеризувати правовий статус медичного працівника.

Конституція України, цивільне, трудове, адміністративне і кримінальне законодавство мають ряд норм і положень, що визначають правовий статус медичного працівника, регулюють його діяльність. Та чи достатньо цього для належного виконання лікарем, фельдшером чи медсестрою своїх посадових обов'язків? Яка відповідальність передбачена чинним законодавством за порушення норм цивільного законодавства? – Такі питання були актуальні ще за радянські часи. Здобувши незалежність Україна зробила великий правовий крок в медицині, але і сьогодні поставлені вище питання є актуальними.

Чинне сьогодні законодавство України — Цивільний кодекс України, Кодекс про адміністративні правопорушення, Кримінальний кодекс України, Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я», тощо говорить: особи, винні у порушенні законодавства про охорону здоров'я, несуть цивільну, адміністративну або кримінальну відповідальність згідно з чинним законодавством України.

Цивільно-правова відповідальність у сфері медичної діяльності - це варіант юридичної відповідальності, який виникає внаслідок порушення у галузі майнових або особистих немайнових благ громадян у сфері охорони здоров'я і який полягає переважно в необхідності відшкодування шкоди.

Навіть найдосвідченіші лікар, фельдшер чи медична сестра щоразу оперуючи, проводячи маніпуляції, даючи поради, призначаючи лікування тощо ризикують життям і здоров'ям свого пацієнта, а отже щоразу є можливість притягнення їх до юридичної відповідальності за шкоду, заподіяну внаслідок неправильних професійних дій.

Сучасне законодавство визначає такі умови настання цивільно-правової відповідальності у сфері медичної діяльності:

1. Протиправна поведінка медичного працівника. Важливо те, що протиправність може бути виражена як у дії так і у бездіяльності працівника лікарняної установи.
2. Заподіяння шкоди пацієнту.